

# Θεματική εργαλειοθήκη: Ένταξη στην αγορά εργασίας

## Εισαγωγή

Τα εργαλεία που παρέχει το IncluCities, προσφέρουν μια πρακτική και δοκιμασμένη καθοδήγηση, αλλά και έμπνευση για να βοηθήσουν τις πόλεις να φτάσουν τα **ευρωπαϊκά πρότυπα σε κίριους τομείς ένταξης μεταναστών**.

Τα εργαλεία έχουν σχεδιαστεί κυρίως για τις **τοπικές αυτοδιοικήσεις** και είναι ιδιαίτερα **χρήσιμα για τις μικρότερες τοπικές αυτοδιοικήσεις στην Ευρώπη** και πέραν αυτής, καθώς και για **εταίρους** όπως οι ΜΚΟ.

Το περιεχόμενο αυτών των εργαλείων προκύπτει από το κύριο μέρος του έργου IncluCities, τη συγκριτική αξιολόγηση που έγινε από επτά ενώσεις τοπικών και περιφερειακών ενώσεων και οκτώ πόλεων με την υποστήριξη της συμβουλευτικής εταιρείας MigrationWork. Οι εν λόγω συγκριτικές αξιολογήσεις βοήθησαν στον καθορισμό των προγραμμάτων εργασίας μεταξύ των συνεργαζόμενων πόλεων.

Σε κάθε δέσμη εργαλείων θα βρείτε δείκτες αναφοράς του IncluCities ως αποτέλεσμα της ανασκόπησης της **εμπειρίας μεταξύ των ευρωπαϊκών πόλεων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα σε καθέναν από τους τέσσερις θεματικούς τομείς:**

- 1 Ένταξη με συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου
- 2 Χτίζοντας μια «πόλη για όλους»
- 3 Ένταξη στην αγορά εργασίας
- 4 Υποστήριξη εκμάθησης γλώσσας

**Οι δείκτες αναφοράς IncluCities** αποτελούν ποιοτικά πρότυπα πολιτικών ένταξης που βασίζονται σε βέλτιστες πρακτικές και σε αποδεκτά πρότυπα από ολόκληρη την Ευρώπη. Αποτελούν αποτελεσματικά εργαλεία αυτοαξιολόγησης και καθορισμού στόχων.

Αποτελούνται από ένα σύνολο **βασικών παραγόντων** που καθορίζουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιτυχία. Κάθε βασικός παράγοντας απεικονίζεται με μια ενότητα **γιατί και πώς, και καθοδηγητικές ερωτήσεις**. Όπου κατά περίπτωση, οι βασικοί παράγοντες επεξηγήθηκαν με παραδείγματα καλών πρακτικών της πόλης ή της ένωσης που ενεργεί ως «μέντορας» στο πρόγραμμα.

Πρόσθετοι παράγοντες βοηθούν στον προσδιορισμό του πλαισίου στο οποίο λειτουργεί ο δήμος.

## **Δείκτης αναφοράς: Κινητοποίηση πολιτών για την ανάπτυξη εργαλείων αξιοπρεπούς απασχόλησης και επιχειρηματικότητας για μετανάστες και πρόσφυγες**

- 1.** Ανάλυση αγοράς εργασίας και επιχειρηματικών ευκαιριών **5**
- 2.** Δίκτυο με τοπικές επιχειρήσεις **6**
- 3.** Καλές διασυνδέσεις μεταξύ του δήμου, των μεταναστών και των οργανώσεών τους **7**
- 4.** Ευκαιρίες για την πρόσληψη πολιτών που θέλουν να προωθήσουν την ένταξη των μεταναστών και είναι πρόθυμοι να προσφέρουν εθελοντικά τις γνώσεις τους **8**
- 5.** Υποστήριξη σε εθελοντές μέντορες **9**
- 6.** Μηχανισμός ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εργοδωτών, των υπαλλήλων που υποστηρίζουν την επιχειρηματική ανάπτυξη και εκείνων που αξιοποιούν και υποστηρίζουν πιθανούς μέντορες **10**
- 7.** Ένα πρόγραμμα για την υποστήριξη των μεταναστών στην απασχόληση ή την επιχειρηματικότητα το οποίο εστιάζει στην αξιοπρεπή απασχόληση και σε παροχή ευκαιριών **11**

## ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Ενώ πολλοί νεοεισερχόμενοι φτάνουν στην Ευρώπη για να εργαστούν, να συνεχίσουν σπουδές ή να επανενωθούν με μέλη της οικογένειάς τους, η ΕΕ δέχεται επίσης μεγάλο αριθμό αιτούντων άσυλο και προσφύγων, ιδίως στο πλαίσιο της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία από τον Φεβρουάριο του 2022. Ως κοινωνίες υποδοχής, τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν να διευκολύνουν την ένταξη των μεταναστών.

Ωστόσο, τα ποσοστά απασχόλησης για μετανάστες γενικά, και για πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο ειδικότερα, είναι σταθερά χαμηλότερα σε σύγκριση με αυτά των ημεδαπών. Επιπλέον, είναι πιθανότερο να απασχοληθούν σε θέσεις εργασίας χαμηλής ειδίκευσης και με υψηλό δυναμικό αυτοματισμού στο μέλλον.<sup>1</sup>

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι σημαντικό να αναπτυχθούν εργαλεία αξιοπρεπούς απασχόλησης και επιχειρηματικότητας για μετανάστες και πρόσφυγες.

## Παράγοντες πλαισίου για τον εν λόγω δείκτη αναφοράς:

- Οι μετανάστες συχνά αγωνίζονται σκληρά για να βρουν την κατάλληλη εργασία ή επιχειρηματικές ευκαιρίες και οι πόλεις δεν αντιλαμβάνονται το «πλεονέκτημα των μεταναστών» επειδή οι δεξιότητες και τα προσόντα των μεταναστών δεν χρησιμοποιούνται καταλλήλως
- Για πιο εξειδικευμένη ή επαγγελματική εργασία, οι μετανάστες δεν διαθέτουν επίσης πρόσβαση στα δίκτυα και τις επαφές που χρησιμοποιούνται από άλλους για να βρουν ευκαιρίες
- Οι πόλεις έχουν πολλούς κατοίκους που θα ήθελαν να προάγουν την υποδοχή των μεταναστών και την παροχή ευκαιριών σε αυτούς
- Οι τοπικές αγορές εργασίας συχνά αγωνίζονται σκληρά προκειμένου να καλύψουν τις ελλείψεις τους σε δεξιότητες.
- Οι διοικήσεις των δήμων γενικότερα επιθυμούν να προάγουν πρωτοβουλίες που οικοδομούν την αλληλεγγύη, ενώνουν τους ανθρώπους και οι οποίες δεν θεωρούνται ότι ευνοούν μια ομάδα έναντι μιας άλλης

1 Ομάδα προβληματισμού του ΕΚ [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS\\_BRI\(2021\)690651](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2021)690651)



# 1

## Βασικοί παράγοντες

### Ανάλυση αγοράς εργασίας και επιχειρηματικών ευκαιριών



#### Γιατί και πώς;

Προκειμένου να παρέχει συνδρομή στους μετανάστες για την απόκτηση εκπαίδευσης, την εύρεση ευκαιριών ή την ανάπτυξη επιχειρήσεων, ο δήμος πρέπει να γνωρίζει ποιες είναι οι ανάγκες της τοπικής αγοράς εργασίας και σε ποιες πιθανές επιχειρήσεις μπορούν να τοποθετηθούν μετανάστες προκειμένου να υπάρξει ανάπτυξη.

Ο δήμος μπορεί να λάβει αυτές τις πληροφορίες από τις δικές του δραστηριότητες οικονομικής ανάπτυξης ή σχεδιασμού, από τοπικά εμπορικά επιμελητήρια, μέσω περιοδικών ερευνών ή ελέγχων ή μέσω ανάθεσης π.χ. σε τοπικά πανεπιστήμια.



#### Καθοδηγητικές ερωτήσεις

- ✓ Ποιες πληροφορίες είναι διαθέσιμες για την τοπική αγορά εργασίας;
- ✓ Ποιες πληροφορίες είναι διαθέσιμες για πιθανές επιχειρηματικές ευκαιρίες στον δήμο;
- ✓ Συγκαταλέγονται στις εν λόγω πληροφορίες επιλογές για την ανάπτυξη νέων μικρομεσαίων επιχειρήσεων;
- ✓ Εάν δεν είναι διαθέσιμες σχετικές επικαιροποιημένες πληροφορίες, με ποιο τρόπο είναι δυνατό να ληφθούν οι εν λόγω πληροφορίες;
- ✓ Ποιος άλλος στον δήμο μπορεί να διαθέτει και να συμβάλει με χρήσιμες πληροφορίες;



## Βασικοί παράγοντες Δίκτυο με τοπικές επιχειρήσεις



### Γιατί και πώς;

Ο δήμος πρέπει να εξασφαλίσει την υποστήριξη των τοπικών επιχειρήσεων και να χρησιμοποιήσει τις πληροφορίες που παρέχουν για να διαμορφώσει προγράμματα, έργα και παρεμβάσεις.

Οι περισσότεροι δήμοι διαθέτουν επίσημα ή/και άτυπα επιχειρηματικά δίκτυα, με τα οποία ο δήμος μπορεί να αναπτύξει σχέσεις.



### Καθοδηγητικές ερωτήσεις

- ✓ Ποιες επιχειρηματικές ενώσεις υπάρχουν στον δήμο;
- ✓ Ποιες είναι οι σχέσεις του δήμου με αυτές;
- ✓ Πώς μπορεί ο δήμος να αναπτύξει και να ενισχύσει αυτές τις σχέσεις;
- ✓ Μπορεί ο δήμος να συνδιαμορφώσει πρωτοβουλίες με αυτές τις ενώσεις;
- ✓ Εάν όχι, πώς μπορεί να καλλιεργήσει το έδαφος για το σκοπό αυτό;



## Βασικοί παράγοντες

### Καλές διασυνδέσεις μεταξύ του δήμου, των μεταναστών και των οργανώσεών τους

#### Γιατί και πώς;

Οι καλές διασυνδέσεις με τους μετανάστες και τις οργανώσεις τους επιτρέπουν στον δήμο να αποκτήσει πληροφόρηση για τις δεξιότητες και τις δυνατότητές τους.

Οι καλές σχέσεις οδηγούν στην καλύτερη ενημέρωση για τις αλλαγές στον πληθυσμό των μεταναστών και τα δημογραφικά χαρακτηριστικά τους.

Συμβάλλει επίσης στην πρόσληψη κατάλληλων μεταναστών σε προγράμματα και διασφαλίζει ότι τα προγράμματα διαμορφώνονται με βάση τις ανάγκες τους.

Όπου δεν υπάρχει τέτοιος μηχανισμός, όπως συμβούλιο μεταναστών ή συμβουλευτικό όργανο, οι δήμοι μπορούν να διερευνήσουν τη δημιουργία ενός τέτοιου μηχανισμού.

Ίσως είναι χρήσιμο να γίνει η αρχή με έναν λιγότερο επίσημο χώρο συνάντησης, ο οποίος θα επιτρέψει στους συμμετέχοντες να διερευνήσουν ποιο επίπεδο οργάνωσης και συμμετοχής είναι κατάλληλο.

Αυτό θα επιτρέψει επίσης στον δήμο να ανταλλάσσει πληροφορίες και ιδέες με μετανάστες που διαμένουν εκεί.

#### Καθοδηγητικές ερωτήσεις

- ✓ Υπάρχει συμβούλιο μεταναστών ή συντονιστικό όργανο στον δήμο;
- ✓ Παρέχει τη δυνατότητα στον δήμο να ζητήσει τη γνώμη του σχετικά με τις δεξιότητες και τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των μεταναστών;
- ✓ Μπορεί να βοηθήσει στην πρόσληψη μεταναστών σε προγράμματα απασχόλησης και επιχειρηματικότητας;
- ✓ Πώς συνεργάζεται ο δήμος με το μεταναστευτικό ή συμβουλευτικό όργανο για την ανάπτυξη, διαμόρφωση και βελτίωση των προγραμμάτων του;
- ✓ Σε περίπτωση που δεν υπάρχει συμβούλιο μεταναστών ή συμβουλευτικό όργανο, μπορεί ο δήμος να συγκεντρώσει ανεπίσημα τους ηγέτες των κοινοτήτων μεταναστών;
- ✓ Θα μπορούσε ενδεχομένως αυτό να εξελιχθεί σε έναν πιο επίσημο φορέα; Ή τουλάχιστον να διενεργούνται τακτικές συναντήσεις για παροχή ανατροφοδότησης και πληροφοριών;

#### Παράδειγμα ορθής πρακτικής:

Fuenlabrada - Mesa por la convivencia de la Fuenlabrada, «Συμβούλιο συνύπαρξης» – συντελεί στην κοινωνική συνοχή και προάγει την ενεργό κοινωνική συμμετοχή των μεταναστών. (Βέλτιστη πρακτική IncluCities)

[www.mesaconvivenciafuenlabrada.org](http://www.mesaconvivenciafuenlabrada.org)

## 4 Βασικοί παράγοντες

**Ευκαιρίες για την πρόσληψη πολιτών που θέλουν να προωθήσουν την ένταξη των μεταναστών και είναι πρόθυμοι να προσφέρουν εθελοντικά τις γνώσεις τους**



### Γιατί και πώς;

Η προσφορά δεξιοτήτων και χρόνου εκφράζει με πρακτικό τρόπο την αλληλεγγύη προς τους μετανάστες και επιτρέπει στους πολίτες να συμμετέχουν προσωπικά στην προώθηση της ένταξης των μεταναστών.

Ο δήμος μπορεί να διαθέτει ένα υπάρχον γραφείο εθελοντών ή μια ΜΚΟ που στρατολογεί εθελοντές για να τους διαθέσει σε ολόκληρο τον δήμο.

Όπου δεν υπάρχει τέτοιο γραφείο, ο δήμος μπορεί να χρειαστεί να διεξαγάγει μια εκστρατεία πρόσληψης εθελοντών για το έργο. Οι τοπικές ΜΚΟ μπορεί να είναι σε θέση να συμβάλλουν σε αυτό.

Η ευκαιρία συνεργασίας με μετανάστες μπορεί να προσελκύσει νέους εθελοντές, συμπεριλαμβανομένων των ίδιων των μεταναστών.



### Καθοδηγητικές ερωτήσεις

- ✓ Διαθέτει ο δήμος γραφείο εθελοντών ή παρόμοιο φορέα;
- ✓ Οι ΜΚΟ που υπάρχουν στον δήμο προσλαμβάνουν, εκπαιδεύουν και υποστηρίζουν εθελοντές;
- ✓ Μπορεί ο δήμος, ενδεχομένως σε συνεργασία με ΜΚΟ, να διοργανώσει μια εκστρατεία στρατολόγησης εθελοντών που θέλουν να εργαστούν για την ένταξη των μεταναστών;
- ✓ Μπορεί ο δήμος να επιδιώξει να προσλάβει εθελοντές με ειδικές γνώσεις σε χρήσιμους τομείς απασχόλησης και επιχειρηματικότητας;
- ✓ Με ποιον τρόπο θα λάβουν υποστήριξη και θα εκπαιδευτούν αυτοί οι εθελοντές;





## Βασικοί παράγοντες Υποστήριξη σε εθελοντές μέντορες



### Γιατί και πώς;

Ένας πολύ αποτελεσματικός τρόπος χρήσης των δεξιοτήτων και της καλής θέλησης των πολιτών είναι να λειτουργήσουν ως μέντορες για μετανάστες που εισέρχονται στην αγορά εργασίας ή επιθυμούν να δημιουργήσουν δική τους επιχείρηση.

Η υποστήριξη προς τους εθελοντές μέντορες θα πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του έργου και να προσφέρει

- Εισαγωγικό πρόγραμμα που να τους εξηγεί τον ρόλο των μεταναστών και των προσφύγων στην πόλη
- Αντιστοίχιση μεντόρων με καθοδηγούμενους (πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το φύλο, η ηλικία κ.λπ. καθώς και η αντιστοίχιση κοινών τομέων ενδιαφέροντος και διαθεσιμότητας)
- Παροχή βοήθειας σε περίπτωση που οι μέντορες αντιμετωπίζουν προβλήματα με την καθοδήγηση



### Καθοδηγητικές ερωτήσεις

- ✓ Μπορεί ο δήμος να προσφέρει ένα απλό πλαίσιο για την υποστήριξη εθελοντών μεντόρων; Π.χ. τακτικές συναντήσεις με επικεφαλής του έργου
- ✓ Προσφέρεται στους εθελοντές μέντορες εισαγωγικό πρόγραμμα;
- ✓ Ποια είναι τα κριτήρια για την αντιστοίχιση μεντόρων με καθοδηγούμενους;
- ✓ Πώς μπορούν οι μέντορες να παρέχουν ανατροφοδότηση στο έργο;
- ✓ Πώς μπορούν οι μέντορες και οι καθοδηγούμενοι να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με το έργο και να το βελτιώσουν;



## Βασικοί παράγοντες

**Μηχανισμός ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εργοδοτών, των υπαλλήλων που υποστηρίζουν την επιχειρηματική ανάπτυξη και εκείνων που αξιοποιούν και υποστηρίζουν πιθανούς μέντορες**



### Γιατί και πώς;

Οποιοδήποτε πρόγραμμα για τη διευκόλυνση εισόδου των μεταναστών στην αγορά εργασίας ή για να γίνουν επιχειρηματίες χρειάζεται επικαιροποιημένη και ποιοτική ενημέρωση σχετικά με τις ανάγκες, τις ευκαιρίες και τους περιορισμούς.

Ο δήμος μπορεί να διαθέτει ήδη έναν μηχανισμό για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με την αγορά εργασίας και την τοπική οικονομική ανάπτυξη, ο οποίος πρέπει απλώς να υποβληθεί σε επεξεργασία και να μεταβιβαστεί στους μέντορες.

Σε αντίθετη περίπτωση, μπορεί να καθιερωθεί ένας μηχανισμός με τη θέσπιση μιας τακτικής διαδικασίας υποβολής εκθέσεων (π.χ. τριμηνιαία) και στη συνέχεια να τη μεταβιβάσει ως ενημέρωση.



### Καθοδηγητικές ερωτήσεις

- ✓ Ποιος τηρεί πληροφορίες για τις ανάγκες της αγοράς εργασίας στην πόλη;
- ✓ Ποιος τηρεί πληροφορίες για τις ανάγκες ανάπτυξης επιχειρήσεων στην πόλη;
- ✓ Πόσο συχνά συλλέγονται αυτές οι πληροφορίες και σε ποια μορφή;
- ✓ Ποιος συγκεντρώνει τις πληροφορίες αυτές και τις χρησιμοποιεί για να ενημερώσει τους μέντορες ή το έργο;



## Βασικοί παράγοντες

Ένα πρόγραμμα για την υποστήριξη των μεταναστών στην απασχόληση ή την επιχειρηματικότητα το οποίο εστιάζει στην αξιοπρεπή απασχόληση και σε παροχή ευκαιριών



### Γιατί και πώς;

Ο στόχος δεν είναι απλώς η διασφάλιση εύρεσης εργασίας για τους μετανάστες αλλά και ότι οι δεξιότητες και οι ικανότητές τους αξιοποιούνται πλήρως, ώστε να μην υποβαθμίζουν τα πρότυπα της αγοράς εργασίας ή να παγιδεύονται σε πενιχρά αμειβόμενη εργασία χαμηλής ποιότητας.

Το πρόγραμμα πρέπει να καθορίσει αρχικά τι συνιστά αξιοπρεπή απασχόληση και ευκαιρίες και να το αναθεωρεί σε τακτική βάση χρησιμοποιώντας τις πληροφορίες που συλλέγονται.



### Καθοδηγητικές ερωτήσεις

- ✓ Ποια είναι τα επίπεδα αξιοπρεπών μισθών σε τοπικό επίπεδο;
- ✓ Ποιες είναι οι ελάχιστες προϋποθέσεις απασχόλησης που έχουν αξιοπρεπή χαρακτήρα;
- ✓ Πώς διασφαλίζει το πρόγραμμα ότι προετοιμάζει τους μετανάστες για αξιοπρεπή απασχόληση και επιχειρηματικότητα;



Ο δήμος Λεβαδέων, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ) και η πόλη μέντορας Fuenlabrada με την Federaci3n Espa3ola de Municipios y Provincias (FEMP), συνέβαλαν στην ανάπτυξη αυτού του θεματικού δείκτη αναφοράς.



**Το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών (CEMR)** είναι η παλαιότερη και ευρύτερη ευρωπαϊκή ένωση τοπικών και περιφερειακών αρχών. Ο μοναδικός οργανισμός που συγκεντρώνει τις εθνικές ενώσεις τοπικών και περιφερειακών αρχών από 41 ευρωπαϊκές χώρες και εκπροσωπεί, μέσω αυτών, όλα τα επίπεδα επικράτειας – τοπικό, ενδιάμεσο και περιφερειακό. [www.cemr.eu](http://www.cemr.eu)

## includities

Το έργο **IncluCities** (2020-2023) στοχεύει στη βελτίωση της ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών σε πόλεις μεσαίων διαστάσεων μέσω της συνεργασίας μεταξύ πόλεων. Οκτώ δήμοι, με διαφορετικό επίπεδο εμπειρίας σχετικά με την ένταξη, και οι εθνικές τους ενώσεις τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης συμμετέχουν στο έργο, με επικεφαλής το CEMR και χρηματοδότηση από την ΕΕ (TAME). [www.Includities.eu](http://www.Includities.eu)



Το **MigrationWork** είναι μια μη κερδοσκοπική συμβουλευτική εταιρεία που βοηθά τις κοινότητες, τους επαγγελματίες και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να ανταποκριθούν στη μετανάστευση με δράσεις ενσωμάτωσης. Η MW έχει μακρόχρονη εμπειρία στην οργάνωση της αμοιβαίας μάθησης μεταξύ τοπικών επαγγελματιών ανά την Ευρώπη. Το έργο της σε πανευρωπαϊκό επίπεδο είναι ανεξάρτητο και βασίζεται στην αποδεδειγμένη εμπειρία της σε διαδικασίες μετανάστευσης, στην πολιτική της εταιρείας και στις προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει. [www.migrationwork.org](http://www.migrationwork.org)



## Partners



INCLUCITIES  
CCRE-CEMR  
Council of European Municipalities and Regions  
1 Square de Meeûs  
B - 1000 Brussels

 @InclucitiesEU  @IncluCitiesCEMR

[www.inclucities.eu](http://www.inclucities.eu)

Το IncluCities έλαβε χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τη Γ.Δ. Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων μέσω του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME).



Co-funded by  
the European Union

Πνευματικά δικαιώματα ©2022 CEMR.

